

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Społeczeństwo Stanów Zjednoczonych w XX i XXI wieku (Konwersatorium), PG_00144754						
Kierunek studiów	Amerykanistyka (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu		2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia		Grupa zajęć		Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć z obszarów nauk humanistycznych lub nauk społecznych		
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji		na uczelni		
Rok studiów	1		Język wykładowy		angielski		
Semestr studiów	2		Liczba punktów ECTS		3.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia		zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Anglistyki i Amerykanistyki -> Zakład Amerykanistyki						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Arkadiusz Misztal				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		43.0	75
Cel przedmiotu	Celem przedmiotu jest pogłębianie wiedzy amerykańskiej o perspektywę socjologiczną. W trakcie kursu studenci i studentki poznają szerokie spektrum procesów i zjawisk kluczowych dla rozwoju społeczeństwa północnoamerykańskiego XX i XXI wieku, takich jak indywidualizm i indywidualizacja, kontrola społeczna, religijność, merytokracja, rasizm, urbanizacja. Studenci i studentki poznają pojęcia socjologiczne takie jak nierówności społeczne, role społeczne, uprzedzenia rasowe, modele męskości i kobiecości, płęć kulturowa itd.,						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[AMERMU2_K01] Jest gotowa do krytycznej oceny zakresu posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, szczególnie z zakresu amerykanistycznego literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, wiedzy kontekstowej studiów amerykanistycznych oraz języka angielskiego.	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej przez siebie wiedzy i nabytych umiejętności w zakresie zjawisk i procesów kształtujących społeczeństwa USA XXI wieku.	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SK2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[AMERMU2_W12] Zna i rozumie wybrane zagadnienia nauk pomocniczych i pokrewnych amerykanistycznego literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, w tym historii, społeczeństwa, polityki i sztuki, stanowiące wiedzę kontekstową niezbędną w badaniach zjawisk i procesów literackich i kulturowych w Ameryce Północnej.	Zna i rozumie wybrane istotne zagadnienia społeczne Ameryki Północnej w XXI wieku.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[AMERMU2_W14] Zna i rozumie fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w kontekście zagadnień związanych z rozwojem literatury, kultury i społeczeństwa Ameryki Północnej.	Zna uwarunkowania etyczne i ekonomiczne społeczeństwa USA XXI wieku, rozpoznaje jego wielokulturowość i złożoność.	[SW1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SW2] prezentacja/projekt/referat/ raport
	[AMERMU2_U04] Potrafi wykorzystywać wiedzę kontekstową z zakresu nauk pomocniczych i pokrewnych amerykanistycznego literaturoznawstwa i kulturoznawstwa, w tym historii, społeczeństwa, polityki i sztuki.	Potrafi forumułować w mowie i piśmie tezy interpretacyjne oraz złożone problemy teoretyczne dotyczące zjawisk współczesnego społeczeństwa USA wykorzystując specjalistyczną terminologię właściwą dla studiów amerykanistycznych.	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja [SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport

Treści przedmiotu	perspektywy teoretyczne i ich znaczenie empiryczne (14 godzin)		
	Różnorodność doświadczenia religijnego i indywidualizm amerykański (William James, John Dewey, Robert Bellah, Ann Swidler)		
	Merytokracja amerykańska i jej ciemne oblicza (Michael Young, Michael J. Sandel)		
	Amerykańska kultura kontroli (Clarrence darrow, Michel Foucault, David Garland)		
	Nierówności społeczne z różnych perspektyw teoretycznych (Robert K. Merton, Charles W. Mills, Reinhard Bendix)		
	Socjologiczne interpretacje uprzedzeń rasowych (William I. Thomas, Jeffrey C. Alexander)		
	Empiryczne tradycje socjologii amerykańskiej (James Coleman, Anselm Strauss)		
	Szkoła chicagowska. Badania terenowe w środowisku miejskim (Jane Addams, Paul Cressey, Nels Anderson, Lyn Lofland, Howard Becker, Thomas, Znaniecki)		
	Wybrane problemy społeczne (16 h)		
	Krytyczna teoria rasy i współczesne perspektywy na zagadnienie rasy i rasizmu w USA		
Wczesne inspiracje i walka o sprawiedliwość rasową (W.E.B. Du Bois, Martin Luther King Jr) Rasizm systemowy, zmiany w polityce społecznej i współczesne ruchy społeczne (Eduardo Bonilla-Silva, Joe Feagin, Melissa Weiner, Charles Wade Mills, Tanya Golash-Boza, Crystal Fleming)			
Od funkcjonalizmu strukturalnego i esencjalistycznej percepcji ról genderowych do konstrukcjonizmu społecznego i teorii queer.			
Funkcjonalizm strukturalny i esencjalistyczna percepcja ról genderowych (Talcott Parsons) Nierówności genderowe i zmiany w polityce społecznej (Betty Friedan) Konstrukcjonizmu społeczny i teoria queer (Judith Butler, Suzan Stryker) Przemiany w modelach męskości i kobiecości we współczesnym społeczeństwie USA (Tristan Bridges, Michael Kimmel)			
Socjologia miasta: od mapowania problemów społecznych w przemysłowym Chicago do nowego porządku interakcyjnego w ponowoczesnych miastach			
Urbanizm jako "sposób życia"			
Zachowanie w miejscach publicznych (Erving Goffman)			
Wymagania wstępne i dodatkowe	Ogólna znajomość problematyki kultury i społeczeństwa amerykańskiego, znajomość języka angielskiego na poziomie B2		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	udział w dyskusji podczas zajęć	60.0%	30.0%
	końcowa prezentacja	60.0%	70.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	Bellah, Robert and Tipton, Steven M. (2006), The Robert Bellah Reader, Durham: Duke University Press (s. 319-332). Goffman, Erving (1966). Behavior in public places: Notes on the social organization of gatherings. New York: The Free Press. Golash-Boza, Tanya Maria (2015). Race and Racism. A Critical Approach. Oxford University Press, pp. 177-204 (Understanding Racial Inequality Today: Sociological Theories of Racism). Kimmel, Michael (2013). The Gendered Society. Oxford University Press, pp. 112-140 (The Social Construction of Gender Relations). Sandel Michael J. (2020) The Tyranny of Merit: Whats Become of the Common Good? New York: Macmillan. Sztompka Piotr (1986) Robert K. Merton: An Intellectual Profile, London: Macmillan.
-----------------------	-------------------------	--

Uzupełniająca lista lektur	Anderson, Nels (1923). <i>The Hobo: The Sociology of the Homeless Man</i>. Chicago: University of Chicago Press. Bellah, Robert and Tipton, Steven M. (2006), <i>The Robert Bellah Reader</i>, Durham: Duke University Press. Bonilla-Silva, E. The Structure of Racism in Color-Blind, Post-Racial America. <i>American Behavioral Scientist</i>, vol. 59, no. 11, Jan. 2015, pp. 135876. Bonilla-Silva, E. What We Were, What We Are, and What We Should Be: The Racial Problem of American Sociology. <i>Social Problems</i>, vol. 64, no. 2, Jan. 2017, pp. 17987. Bradley, Harriet (1996). Bridges, T., Pascoe CJ (2014) Hybrid masculinities new directions in the sociology of men and masculinities. <i>Sociology Compass</i> 8/3: 246258. Butler, Judith (1990) <i>Gender Trouble: Feminism and the Subversion of Identity</i>. Routledge. Cressey, Paul Goalby. (1932). <i>The Taxi-Dance Hall: A Sociological Study in Commercialized Recreation and City Life</i>. Chicago: University of Chicago Press. Dewey, John (1999) <i>Individualism Old and New</i>, New York: Prometheus Books. Du Bois, W. E. Burghardt (1898) [reprint] <i>The Study of the Negro Problems</i>. <i>The Annals of the American Academy of Political and Social Science</i>, Vol. 11, pp. 1-23. Fleming, Crystal Marie (2018) <i>How to Be Less Stupid about Race: On Racism, White Supremacy, and the Racial Divide</i>. Beacon Press. Friedan, Betty (1963) <i>The Feminine Mystique</i>. W. W. Norton. Garland David (2001) <i>The Culture of Control. Crime and Social Order in Contemporary Society</i>, Chicago: The University of Chicago Press. Goffman, Erving (1966). <i>Behavior in public places: Notes on the social organization of gatherings</i>. New York: The Free Press. Golash-Boza, Tanya Maria (2015) <i>Race and Racism. A Critical Approach</i>. Oxford University Press. Kimmel, Michael (2013) <i>Angry White Men. American Masculinity at the End of an Era</i>. Nation Books. Kimmel, Michael (2013). <i>The Gendered Society</i>. Oxford University Press. King Jr., Martin Luther (2010) <i>Where Do We Go from Here: Chaos or Community?</i> Beacon Press. Lofland, Lyn (1998). <i>The Public Realm</i>. New York: Aldine de Gruyter.
----------------------------	---

		Down, Stuart (1991) <i>History, New York: (eds.)</i> Nonviolence in America. A Mills, Charles Wright (2000) <i>The Power Elite</i> with a new Afterword by Alan Wolfe, Oxford: Oxford University Press. Parsons, Talcott (1955) <i>Family Structure and the Socialization of the Child</i>. In: <i>Family Socialization and Interaction Process</i>, edited by Talcott Parsons and R.F. Bales. Glencoe, IL: Free Press. Parsons, Talcott (1959) <i>The social structure of the family</i>. In: Anshen R N (ed.), <i>The Family: its Functions and Destiny</i>, New York, Harper and Row. Sandel Michael J. (2020) <i>The Tyranny of Merit: Whats Become of the Common Good?</i> New York: Macmillan. Santayana George (2009) <i>The Genteel Tradition in American Philosophy and Chracter and Opinion in the United States</i>, New Haven: Yale University Press. Stryker, Suzan (2006) <i>(De)Subjugated Knowledges. An Introduction to Transgender Studies</i>. In: S. Stryker, S. Whittle (eds.) <i>The Transgender Studies Reader</i>. Routledge. Sztompka Piotr (1986) <i>Robert K. Merton: An Intellectual Profile</i>, London: Macmillan. Taylor, Charles (2007) <i>A Secular Age</i>, Cambridge: The Belknap Press. Young, Michael (1958) <i>The Rise of the Meritocracy</i>. Harmondsworth: Penguin Books.
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. America as social utopia - 2. The varieties of American pragmatism - 3. The changes in American penal culture -	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.